

d'un *Rhododendron schlippenbachii* alors qu'il était en coloration automnale. Le rose pâle des fleurs contrastait joliment sur le rouge intense du feuillage. Le *Rhododendron schlippenbachii* était déjà l'un de mes préférés, mais cette année il est monté sur le podium.

L'automne se termine dans l'humidité et l'hiver commence dans une douceur qui ne me

plait pas beaucoup. Je préfère un hiver froid et stable de novembre à avril plutôt qu'un hiver durant lequel les températures vont jouer au yoyo. Je vois les bourgeons de certaines plantes qui commencent à gonfler et cela m'inquiète, nous verrons ce que sera la suite de l'hiver 2011-2012. Croisons les doigts pour nos plantes que nous chérissons tant.

Arboretum Wespelaar

Koen CAMELBEKE

Het jaar 2011 kan voor het Arboretum Wespelaar zonder enige twijfel als zeer geslaagd gecatalogeerd worden met onder meer de officiële openstelling van het arboretum voor het publiek, de organisatie van een *Magnolia*-dag en een *Stewartia*-studiedag voor de Belgische dendrologen, een eikenwandeling voor leden van de International Oak Society en de organisatie van een *Acer*-symposium voor de Maple Society. Dendrologische notities moeten echter niet handelen over activiteiten maar over houtige planten. Dus, daar gaan we!

Het nieuwe jaar start voor mij met een sneeuwwandeling gewapend met een lange bamboestok om de vele sneeuw van de wintergroene collectieplanten te kloppen. Een noodzakelijke activiteit om takbreuk met bijhorende grote, lelijke wonden te voorkomen. Door de kerstvakantie kom ik echter voor een aantal specimen te laat waar het gewicht van de sneeuw voor onomkeerbare schade heeft gezorgd. *Ilex opaca* 'Cumberland', *Ilex cornuta* 'Clarendon Bat Wing' en een *Abies fargesii* komen daarom op de kaplijst terecht. Tot mijn tevredenheid merk ik dat de schade bij de verschillende *Magnolia grandiflora* specimen zeer goed meevalt. En ook qua winterhardheid blijft *M. grandiflora* stijgen in mijn achting.

Midden februari wordt mijn aandacht getrokken door een plant die al vele jaren op mijn zenuwen werkt: *Rhododendron succothii*. Deze *Rhododendron* behoort tot de subsectie *Barbata* binnen de *Ponticum* rododendrons met onder meer, *Rhododendron argipeplum* en *R. barbatum*, die echter direct opvallen door hun zeer sterk en lang behaarde twijgen en bladstelen. *R. succothii* is onmiskenbaar door de afwezigheid van die haren, hartvormige bladbasis en een bijna ontbrekende bladsteel waardoor de bladeren als het ware zittende rozetten vormen. Heel apart binnen het genus. De reden waarom deze plant nooit echt mijn hart kon veroveren was de steeds terugkerende aanwezigheid van een schimmel die de bladeren lelijke vlekken geeft. Niettemin mag *Rhododendron succothii* terug een bank vooruit: de bloei is verbluffend. De compacte bloeiwijze vormt een bolvormig boeket van een tiental bloedrode klokvormige bloemen met vijf donkere karmozijnrode nectarzakjes. Waarlijk een blikvanger op Valentijnsdag! [Ill. 1]

De winter is opnieuw koud geweest en ik ben dan ook verrast te zien dat een *Magnolia maudiae* er midden maart perfect gezond bijstaat, terwijl drie andere specimen deze of vorige winter niet hebben overleefd. We houden de vingers gekruist. De meeste *Magnolia*

laevifolia zijn in orde, maar voor *Magnolia fordiana* kwam de genadeslag.

De échte lente start vrij laat maar is opnieuw echt adembenemend. Het uitzonderlijk warme weer zorgt ervoor dat alles echter zeer snel gaat. De *Magnolia*-dag op 10 april voor de leden van de Belgische Dendrologische Vereniging is zeer geslaagd met prachtig weer. *Magnolia sprengeri* en de *Buergeria*'s (o.a. *Magnolia stellata*, *M. kobus* en *M. salicifolia*) zijn dan al uitgebloeid maar de “girls” en de eerste generatie geelbloeiende *Magnolia*'s staan in vol ornaat. April 2011 wordt de tweede warmste aprilmaand sinds de metingen. De lente is uiterst bloeirijk maar de droogte begint haar tol te eisen. Vooral bij *Rhododendron* merk ik planten waarvan de

bloemen slecht ontwikkeld zijn of er maar slapjes bijhangen.

In de dendrologische notities van 2008 blies ik de loftrumpet voor onze *Quercus rubra* ‘Magic Fire’ met “het meest heldere geel dat ik ooit heb gezien”. Eerlijkheidshalve moet ik hier een kanttekening maken. Dat “heldere geel” was zeker niet overdreven, maar ‘Magic Fire’ is een zwakke plant gebleken. Drie jaar later is de plant niet gegroeid, wel integendeel. De plant gaat achteruit en heeft dus geen toekomst in het arboretum. Tijdens het bezoek van een aantal eikenliefhebbers werd de zwakte van dit taxon bevestigd. Zou dit iets met winterhardheid te maken hebben? Of met het gebrek aan chlorofyl, de groene energiefabriekjes van bijna alle planten?

1 – *Rhododendron succothii*. Arboretum Wespelaar. [K. Camelbeke, 20-02-2011]

Op 8 mei meten we 31 °C! Vlaanderen is daarmee de warmste plaats in gans West-Europa! Deze hitte en extreme droogte lijken echter geen negatieve invloed te hebben op een aantal ongewenste parasieten. De eiken-processierups doet het uitstekend en breidt zich verder uit, zowel in aantallen als in verschillende gastheren. Maar nog nooit heb ik deze rupsen gezien op “rode” eiken. Ook vind ik veel dopluizen op *Acer*, *Magnolia* en zelfs op *Alnus*! Onze *Enkianthus*-verzameling is zó zwaar geïnfecteerd dat we over moeten gaan tot chemische bestrijding.

De zomer gaat de statistieken in als somber en fris. Maar de planten zijn tevreden!

In 1992 nam Philippe de Spoelberch deel aan een International Dendrology Society reis naar Japan en hij verzamelde op Hokkaido een aantal zaden van *Cephalotaxus harringtonii* var. *nana*. Uiteindelijk vonden vijf planten hun weg naar de collectie waarvan er nu nog een groepje van drie overblijven. Tijdens één van mijn wandelingen passeerde ik die groep en moest ik onmiddellijk overgaan tot een reddingsoperatie: één van de drie planten was zó vol zaad dat ik er direct een groot aantal heb geplukt om het gewicht te verminderen en bijhorende takbreuk te verhinderen. Een twintigtal zaden hebben we voor onszelf gehouden en de rest hebben we weggeschonken voor de zaadlijst van onze collega's van Arboretum Kalmthout.

De herfst start twee weken te vroeg met de twee *Nyssa sylvatica* te Herkenrode volledig in herfststooi op 28 september. *Fraxinus americana* is zelfs al voor de helft zonder blad! Maar dan verdroogt alles en dit wordt opnieuw een prachtige en zelfs late herfst. Dit leidt tot de beslissing om het Arboretum in de toekomst open te houden tot half november. Hoewel dit

een prachtige herfst is, ben ik toch ontgoeched in twee klassiekers: *Neoshirakia japonica* (syn. *Sapium japonicum*) valt tegen hoewel het de voorbije jaren steeds een betrouwbare verkleurder was. En ook *Stewartia* is niet op het appel met uitzondering misschien van enkele *Stewartia rostrata*. Een vreemde vaststelling en ik vermoed dat de droogte één van de factoren is die voor deze povere performantie zorgt.

In 2011 kregen iets meer dan vijfhonderd accessies de status “nul” omdat ze werden gekapt of stierven in het voorbije jaar. Maar geen nood, beste lezer, de balans blijft positief met bijna zevenhonderd nieuwe accessies in 2011. Je ziet, een verzameling is voortdurend in beweging.

Maar laat me eindigen met dé plant van het jaar 2011: *Sorbus alnifolia*. In de bostuin nabij het bezoekerscentrum staat zo'n exemplaar dat in 1989 bij Arboretum Waasland werd aangekocht en in 1993 zijn huidige, definitieve stek kreeg. De plant is dus zo'n 25 jaar oud en duidelijk geschikt voor de wat kleinere tuin. De habitus is bijna perfect bol tot peervormig en de herfstkleur is steeds een betrouwbaar, aangenaam geel tot oranje (soms met roze tint). De vruchtjes worden massaal geproduceerd en ontsnappen om één of andere reden aan de aandacht van de vogels. Ze blijven dus gans de herfst op de boom staan tot ze uiteindelijk hun kleur verliezen in de koude winterdagen. Ik heb dikwijls de monden van onze bezoekers uit bewondering zien openvallen voor deze parel van de natuur. Hadden we deze plant te koop aangeboden dan waren we nu schatrijk, of toch zoiets. Let wel, voor mensen die zich ook snel laten meeslepen: het éne jaar is het andere niet en dat geldt ook voor *Sorbus alnifolia*.